

Juri Mandrygin

Harjoittelu ja esiintyminen

Kokoavaa tarkastelua harjoittelusta ja esiintymisestä

Tekijä(t) Otsikko	Juri Mandrygin Harjoittelu ja esiintyminen
Sivumäärä Aika	34 sivua + 1 liite 29.05.2012
Tutkinto	Musiikkipedagogi
Koulutusohjelma	Musiikin koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto
Ohjaaja(t)	Minna Muukkonen
<p>Opinnäytetyöni tarkoituksena on seurata omaa harjoittelua ja esiintymistä, ja tämän seurannan avulla oppia harjoittelemaan tehokkaammin. Kuvaan opinnäytetyössäni valmistautumista B-tutkinto suoritukseen Helsingin Ammattikorkeakoulu Metropoliasa. Tämän työn avulla seuran omaa kehitystä pitämällä oppimispäiväkirjaa, johon kirjasin mielestäni tärkeimpiä asioita joihin törmäsin harjoittelun aikana. Työn alussa kerron lähtökohdista, joista lähdin opiskelemaan musiikin ammattilaiseksi, ja asioista jotka vaikuttivat minun oppimiseen ja sen kautta kehitykseen. Tämän jälkeen keskityn harjoitusprosessiin. Kerron kappaleiden valinnasta ja niiden työstämisestä tutustumisvaiheesta esiintymiseen asti. Luvuissa 2-4 tarkoituksena on lähestyä muusikon jokapäiväistä toimintaa, ajatuksia ja johtopäätöksiä joiden kautta oppimisprosessi etenee. Kuvaan erilaisia tilanteita joissa opin soittamaan valittuja kappaleita ja pyrin työstämään niitä laaditun suunnitelman mukaisesti. Tarkoituksena on kertoa omista vahvuuksista, heikkouksista ja päätöksistä joiden avulla pyrin tehostamaan oppimisprosessia. Tämän osion tärkeimpiä aiheita ovat harjoittelun suunnitelemisen ja suunnitelmassa pysyminen. Työn avulla opin suunnittelemaan harjoittelua niin, että se olisi mahdollisimman tehokasta ja aikaa säästävää. Luvussa 4 käsittelen esiintymistä. Kerron valmistautumisesta esiintymiseen, jännityksestä, ja tunteista joita esiintyminen voi herättää. Päättävänä tässä luvussa on lähestyä esiintymistä ammattiopiskelijan näkökulmasta, ja oppia hallitsemaan omia tunteita ja jännitystä. Työn viimeisissä luvuissa 5-7 keskityn analysoimaan oppimisprosessin tilanteita ja pyrin löytämään tapoja joilla voisin tehostaa omaa harjoittelua. Tämän työn tavoitteena on parantaa sekä omaa, että harrastemuusikoiden harjoittelua, ja oppia löytämään tapoja joiden avulla kehitystä voidaan seurata.</p>	
Teos/Esitys/Produktio	
Avainsanat	

Author(s) Title	Juri Mandrygin Practice and performance
Number of Pages Date	34 pages + 1 appendices 29 May 2012
Degree	Music Education
Degree Programme	Bachelor of culture and Arts
Specialisation option	Music Educator
Instructor(s)	Minna Muukkonen
<p>The main aim of the following thesis is to learn how to practice and perform better and more effective. In this work I describe my preparation for B-course in Helsinki Metropolia University of Applied Sciences. It helps me to follow the changes appear during the learning process by keeping learning diary where I memorize its main points. In the beginning of the thesis I describe the starting point of my professional studies and the main things influencing me at that moment. In the chapters 2-4 I try to approach the influence of daily procedures, reflections and conclusions on the professional musician. I describe different situations where I try to learn selected pieces by planning my practicing schedule and following it. One of the goals is to find my strengths and weaknesses, and to make the decisions that help me to make my learning process more effective. The main topic of this part is the importance of planning and complying the learning process. This work helps me to plan my practicing in order to become more effective and save time. In the chapter 4 I consider the performing. I describe the preparation, suspense, and the feelings that can affect the musician before the concert. The main goal of this chapter is to approach the performing of the professional musician, and to learn how to control suspense and feelings. In the last chapters 5-7 I analyze the situations of the learning process and try to find the ways to improve them. The main goal of the following thesis is to improve my own musical skills and help people who enjoy music and desire to become professionals in the future.</p>	
Work/Performance/Project	
Keywords	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Työn lähtökohdat	2
3	Työn Suunnittelu	3
3.1	Ohjelman valinta	4
3.2	Tutustumis- ja hiomisvaiheet	7
4	Harjoittelu	8
4.1	Pehr Henrik Nordgren - Come da lontano	8
4.2	Joaquin Turina - Fandanguillo	11
4.3	Sampsa Ertamo - Välke	14
4.4	Fernando Sor - Fantasie Elegiague	17
4.5	Johann Sebastian Bach - Suite a-moll BWV 995 –Prelude	19
5	Esiintyminen ja siihen valmistautuminen	23
6	Kokoavaa tarkastelua harjoittelusta ja esiintymisestä	28
7	Loppuarvio	33
	Lähteet	34
	Liitteet	
	Liite 1. Sampsa Ertamo - Välke notaatio	

1 Johdanto

Muusikon elämäntapaa voi verrata urheilijan elämään. Yleensä jo hyvin nuorena aloitettu harrastus vaatii vuosien saatossa enemmän ja enemmän. Mitä paremmaksi ja kokeneemmaksi muusikoksi tulemme, sitä enemmän itseltämme vaadimme ja yritämme. Tämä on tavallinen kierre muusikon elämässä, jossa päätavoitteena on päästä esiintymään, jakamaan omaa sisäistä maailmaa ja vastaanottamaan yleisön kokemuksia ja ajatuksia. Yleensä yhden tunnin soitto konsertissa vaatii monien kuukausien järjestelmällistä harjoittelua, jolla pyritään saavuttamaan mahdollisimman hyvä lopputulos. Kappaleiden valintahetkellä muusikko päättää, mitä hän haluaisi soittaa ja mitkä ovat hänen vahvuuksiaan ja heikkouksiaan. Tästä alkaa matka, jonka aikana muusikko työstää materiaalia tavalla, joka sopii hänelle parhaiten. Valmistautuessaan konserttiin jokainen muusikko varmasti miettii, kuinka konsertti tulee menemään, kuinka monta eri vaihetta täytyy suunnitella, ja millä tavalla hän haluaisi itseään ilmaista esiintymishetkellä.

Jokainen henkilö on yksilö, jolle sopii omanlainen tapa harjoitella ja esiintyä. Tämän työn tarkoituksena on tutkia omaa tapaa harjoitella ja valmistautua esiintymiseen. Vertailin omien kokemusteni pohjalta harrastajamuusikon ja ammattilaisen lähestymistapoja, ja kehitystäni muusikkona, pedagogina ja ihmisenä. Tällä työllä en pyri löytämään yhtä oikeaa tapaa harjoitella ja kehittyä, vaan kuvaan omia tapojani, oppimiani asioita ja kokemuksia opiskeluvuosilta. Monen vuoden opiskelun aikana olen pitänyt harjoittelupäiväkirjaa ja seurannut omaa kehitystäni. Olen kokenut monen opettajan lähestymistapoja ja opetusmenetelmiä ja osallistunut monelle mestarikurssille.

Taiteilija ei ole koskaan täysin valmis esittämään omaa työtä muille ihmisille. Jatkuva pyrkimys oppia uutta ja tehdä asiat paremmin tuo mieleen kysymyksiä ja vastauksia joiden avulla muodostuu tietynlainen tunne ja kuva omasta osaamisesta. Koska kaikkia asioita voi aina tehdä paremmin, harjoittelu on kamppailu jota käydään jatkuvasti itseään vastaan. Monesti juuri tämä tunne aiheuttaa sen, että on vaikeaa tehdä päätöksiä ja samalla valmistaa ohjelmistoa ajoissa, oikealla tavalla. Tärkeää tässä on kuitenkin muistaa, mitä varten muusikko harjoittelee. Esittävän taiteen päätarkoitus on

esiintyminen. Tästä syystä harjoittelun aikana muusikolla tulisi olla tavoitteita ja päämääriä, joita varten hän harjoittelee. Esittävä taide asettaa sen tekijän jatkuvaan itsensä tutkimiseen, kehittämiseen ja itsensä etsimiseen. Mitä lähempänä on esiintyminen, sitä enemmän muusikko haluaisi parantaa omaa osaamistaan, ja toivoo että kaikki menee hyvin suunnitelman mukaisesti. Mitä enemmän päästään esiintymään, sitä paremmin opitaan hallitsemaan, ja ymmärtämään itseä. Jokainen uusi kokemus tuo lisää ja lisää uusia ajatuksia ja vaatimuksia itseään kohtaan.

Tutkin ja arvioin tässä opinnäytetyössä prosesseja joiden kautta etenen ohjelmiston valinnasta aina esiintymiseen asti. Käsittelen tilanteita joissa jouduin etsimään oikeita työtapoja ongelmatilanteen esiintyessä. Tarkastelun avulla voin oppia ymmärtämään paremmin harjoitteluprosesseja ja niiden hallintaa. Seuraan omaa harjoitteluprosessiani kahden vuoden ajalta. Harjoittelupäiväkirjaan tehtyjen muistinpanojen pohjalta lähestyn erilaisten ongelmien ratkaisuja, uusia opittuja asioita ja tunteita, jotka olivat jatkuvasti läsnä tätä työtä tehdessä.

2 Työn lähtökohdat

Musiikkiopistossa harjoittelin vain nautinnon vuoksi. Harjoitteluni jakaantui niin, että soitin huvin vuoksi suurimman osan ajastani, ja vain tarpeen mukaan keskittyen jotakin tiettyä musiikki-iltaa tai tutkintoa varten. Monesti pyrin ratkaisemaan vaikeat soitettavat kohdat joka kappaleessa fyysisellä ylyrittämisellä, jolloin yritin esimerkiksi soittaa asteikkoa nopeammin nopeammin sormia liikuttamalla eikä yrittämällä harjoituttaa vasemman ja oikean käden välistä balanssia. Muistan, kuinka nopeasti käteni kipeytyivät kun lähellä oli tutkinto ja soitin niin paljon että käsiini sattui. Harjoittelin paljon mutta en miettinyt miten voisin lähestyä soittoa ja harjoittelua niin, että se olisi monipuolisempaa, tehokkaampaa, ja aikaa säästävää. Harjoitellessani toistin kappaleita soittotunnilla opittujen tapojen mukaisesti ja minun oli vaikeaa ymmärtää mitä teen ja miksi. Soittamalla kappaleita alusta loppuun asti, toistamalla niitä tarpeeksi monta kertaa uudestaan ja uudestaan yritin suoriutua joka kerta paremmin ja paremmin. Jokaisen harjoittelukerran jälkeen tunsin itseni varmemmaksi, mutta en ymmärtänyt mitä osaan ja mitä tulisi vielä harjoitella. Luotin siihen, että kun astun yleisön eteen, pystyn soittamaan automaattisesti jo totutun tavan mukaan.

Kun aloitin ammattiopinnot, huomasin hyvin nopeasti, että soitan paljon kitaraa, mutta en ole aina täysin mukana soitossa ja harjoittelussa. Huomasin, että välillä voin istua tuntikausia kitaran kanssa pyrkimättä mihinkään tiettyyn lopputulokseen, nautin vain soitosta ja pyrin soittamaan virheettömästi. Virheettömyys tarkoitti sitä, että soittimen ääni oli tarpeeksi puhdas, se ei katkennut, ja että muistin toteuttaa kaikki dynaamiset muutokset tietyllä tavalla. Soiton aikana yritin selviytyä, taistella, kestää, ja purra hampaita nauttimisen, jatkuvan hallinnan ja itsen ilmaisun sijaan.

Mielestäni olin hyvin onnekas, koska vasta aloitin ammattiopinnot, ja minulla oli erittäin hyvä mahdollisuus saada vastauksia moniin tärkeisiin kysymyksiin. Tästä hetkestä lähtien sain erittäin hyvän mahdollisuuden oppia uutta, ja tulla ammattimuusikoksi. Ammattimainen lähestyminen tarkoittaa mielestäni ennen kaikkea tiedostamista, prosessien jatkuvaa seuranta, niiden arviointia ja niiden hallintaa. Se on lähestymistapa, jossa ennalta asetettujen tavoitteita saavutetaan jatkuvan määrätietoisen harjoitteluprosessin avulla. Suunnittelemalla, harjoittelemalla, harjoittelun seurannalla ja koko prosessin arvioinnilla voi oppia ymmärtämään omia heikkouksia ja vahvuuksia. Eikö tämä ole oppimisprosessin ydin?

Aloitettuani opetustyön kohtasin monia minulle jo tuttuja tilanteita musiikkikoulun ajalta ja jo silloin päätin, että haluan tutkia tätä aihetta tarkemmin. Tarkoituksena ei ole tässä opinnäytetyössä nojata joihinkin tiettyihin lähteisiin, vaan haluan tutkia omia työtapoja ammattiopintojen aikana saatuihin kokemuksiin ja tietoihin nojaten. Aloitettuani ammattiopinnot lähestymiseni musiikkiin ja harjoitteluun muuttui kokonaan. Uusi tieto avartaa ja antaa mahdollisuuden oppia uutta. Tästä syystä tärkeimpiä lähteitä tätä työtä tehdessä olivatsekä Juan Antonio Muron ainedidaktiikan luennot ja hänen kirjoittamansa kitaratekniikkaohjelma, että pääinstrumenttiopinnot Petri Kumelan johdolla. Juan Antonion teksti sai minut ajattelemaan ja lähestymään koko muusikkoutta uudella tavalla. Tässä työssä käsittelen B-tutkinto-ohjelmistoani. Valitsin viisi teosta, jotka ovat minulle läheisiä sekä teknisestä näkökulmasta että musiikillisesti: Johan Sebastian Bach- Suite a-moll BWV 995–Prelude, Fernando Sor - Fantasie Elegiaque Op. 59, Joaquin Turina – Fandanguillo op.36, Sampsa Ertamo – Välke (oboelle ja kitaralle), Pehr Henrik Nordgren – Come da lontano.

3 Työn suunnittelu

3.1 Ohjelman valinta

Kun lähdin miettimään ohjelmistoa, tarkastelin jo aikaisemmin soitettuja kappaleita ja uusia teoksia. Muusikolle on elintärkeää jatkuva kehittyminen ja uusiutuminen oman kehityksen kannalta. Esimerkiksi Nordgrenin Come da lontano ja Ertamon Välke edustavat uutta ohjelmistoa. Muita teoksia olen joskus esittänyt tai opetellut niitä osittain, joten olin jo tietoinen haasteista tätä ohjelmistoa laadittaessa. Uutta teosta aloittaessa on erittäin mielenkiintoista seurata miltä se tulee kuulostamaan, ja mitä tunteita se herättää. Alkuvaiheessa on tärkeää kerätä mahdollisimman paljon tietoa teoksesta ja säveltäjästä, koska soittajan täytyy olla tietoinen siitä mitä hän esittää ja miksi kappale on sävelletty. Monesti historia auttaa ymmärtämään teoksen pääpiirteitä paremmin jolloin musiikin soittaminen ja sen harjoittelu saavat tietynlaisen suunnan ja tarkoituksen, teen tätä koska tämä on tanssi joka on sävelletty vuonna XXXX ja siihen aikaan musiikin arvot olivat tietynlaiset ja siksi minun täytyy huomioida näitä arvoja. Oikean sormituksen löytäminen, teoksen analyysi ja mielikuvaharjoittelu auttavat nopeammin sisäistämään musiikkia ja edistymään harjoittelussa ja musiikin esittämisestä tulee hauskeempaa ja määrätietoisempaa. Minulle kitaristina on erittäin tärkeää sointi ja erilaisten karaktäärien toteuttaminen juuri omalla tavalla. Tästä syystä vuosien saatossa huomasin, että joskus harjoitellessa olen liian vapaa, mikä ei aina ole hyvä asia. Tutustumisvaiheessa metronomin kanssa harjoittelu on ainut mahdollinen tapa toteuttaa teoksen rytmistä kuviota tarkasti ja monipuolisesti. Metronomi mahdollistaa sen, että kehitystä voidaan seurata ja tavoitteen saavuttamistapaa voidaan suunnitella. Kun soitin harrastuksen vuoksi en huomionnut näitä asioita ja siksi minulla oli esityksessä epävarma olo ja soittaminen oli takkuista. Tästä syystä ammattiopintojeni alussa opettajani painotti erityisesti harjoittelun suunnitelmallisuutta ja pian huomasin että kun suunnittelin harjoittelua, saavutin nopeammin tuloksia ja kehityin nopeammin.

Kun päätin että soitan juuri näitä kappaleita aloin suunnitella ja jakaa teoksia osiin joissa haluan niitä harjoitella. Aloitin soittamalla pieniä etydejä ja tutustuin Come da lontanoon. Aloitin harjoittelun syyskuussa loman jälkeen. En ollut lomalla harjoitellut kovin paljon, joten halusin aloittaa kevyesti. Siksi soitin Fernando Sorin etydeja ja aloin

harjoitella vain yhtä teosta. Kuulin tämän Nordgrenin sävellyksen Petri Kumelan levyltä enkä voinut olla ihailematta äänimaisemaa, johon kuulija joutuu tätä musiikkia kuunnellessa. Tämän tyylinen musiikki on aina kiehtonut minua, ja nyt minulla oli mahdollisuus päästä harjoittelemaan tätä kappaletta Petri Kumelan kanssa, jolle tämä teos on omistettu.

Come da lontano on erittäin kitaristinen sävellys. Sointimaailma mahdollistaa sen soittamisen monella eri tavalla ja sen rytmien kuvio on hyvin vaihteleva. Aloitin ensimmäisestä sivusta, jossa ei ole teknisesti vaikeita kohtia, mutta joka on rytmisesti ja musiikillisesti erittäin syvä. Teos alkaa voimakkaasti fortella, joten soittajan täytyy vaikuttaa kuulijan ja viedä hänet täysin eri maailmaan. Samalla sävyjä ja värejä on mahdollista vaihdella monipuolisesti. Koska tämä sävellys on niin tuore (2003), en löytänyt juurikaan tietoa tästä teoksesta, mutta sain hyvin paljon vinkkejä Petriltä ja kuuntelin Nordgrenin toista sävellystä Amor-desperada op.120 (Sopranolle, baritonille, kotoille, shakuhachille ja kontrabassolle) joka perustuu Pablo Nerudan nuoruuden runokokoelmaan 20 Poemas de amor y una cancion desperada. Nordgren kirjoitti japanilaiselle sitrasukuiselle kotoille säveljaksoja joissa matkitaan kitaraa. Sain tästä jonkin verran apua, tutustuin Nordgrenin sävellyksiin ja olin tietoisempi säveltäjän tuotannosta. Kaikesta huolimatta kappaleen sisäistäminen vaatii mielestäni omaa lähestymistä, esimerkiksi sellaisia asioita kuten hiljaisuuden käyttöä, intensiteetin pitämistä alusta loppuun asti ja oikeaa rytmien käsittelyä. Ennen tutustumista kappaleeseen kuuntelin paljon levyä, mutta kun aloin harjoitella sitä, päätin etäännyä toisen soittajan tulkinnasta ja löytää oma tapa soittaa tätä sävellystä.

Tarvitsin tutkinto-ohjelmistooni myös kamarimusiikkia ja sain opettajaltani Sampsa Ertamon Välke-teoksen. Kappale on kirjoitettu oboelle ja kitaralle ja koska olen erittäin kiinnostunut uudesta musiikista, päätin valita tämän sävellyksen B-kurssitutkintooni. Teos on oboen ja kitaran välistä keskustelua, jossa on mielenkiintoisia rytmejä ja molemmille soittimille sävelletyjä hienoja sooloja. Välke vaatii soittajalta monipuolista soittimen käyttöä, koska rytmistä kuviota toteutetaan erilaisilla efekteillä, koputuksilla, pizikatoilla ja glissandoilla, ja soinnin värimaailma on myös erittäin kiehtova.

Edellisenä vuonna soitin Fernando Sorin Fantasia Elegiaque op.59 ja jo silloin päätin että haluan soittaa tämän kaksiosaisen sävellyksen B-tutkinnossani. Pidän Sorista säveltäjänä hyvin paljon. Klassismin aikakauden teoksia soittaessa paranee

perustekniikka koska tämä musiikki vaatii selkeää ja puhdasta näppäilytekniikkaa, melodian ja säestyksen välistä balanssia, värejä ja hyvää tulkintaa. Kuuntelin tämän kappaleen monia levytyksiä ja kuulin sen myös Carlo Ambrosion soittamana Helsingin kansallismuseossa. Minulle oli tärkeää löytää oma tapa, jolla haluan soittaa tätä kappaletta. Kuinka yhdistän eri osat, ja millä tavalla luon ja puran jännitystä. Ilman tulkinnallista mielipidettä tämä musiikki on tylsää eikä se ilmaise mitään erityistä.

Tämän teoksen historia on myös hyvin mielenkiintoinen. Fantasie Elegiaque on suruvirsi, jonka säveltäjä omisti nuorelle ystävälleen, pianisti Charlotte Beslaylle. Sävellys ei ole ainoastaan surulaulu kuolevalle ystävälleen vaan samalla myös säveltäjälle itselleen. Teos on sävelletty Sorin viimeisinä elinvuosina ja tämä fantasia kuvaa kuoleman aiheuttamaa kipua ei ainoastaan yhden ihmisen näkökulmasta vaan yleisesti ottaen. Alkuosa on Introduction: Andante largo ja toinen osa on Marche Funebre: Andante moderato- Cantabile, joten mielenkiintoista oli myös se, millä nopeudella tulen sitä soittamaan. Musiikillisesti kappale mahdollistaa sekä syvien ja tunnelmallisten hetkien, että räikeiden tunteiden purkausten luomisen.

Fandanguillo on yksi monista Joaquin Turinan tuotoksista, jotka on sävelletty Andres Segovialle. Teos perustuu Turinan syntymäpaikan perinteiseen musiikkiin ja tanssiin. Flamencolle luonnollinen rytmistö ja fandangon (esp. tanssi) perkussiivinen efekti ovat tämän Fandanguillon pääpiirteitä. Halusin soittaa myös perinteisempää espanialaista musiikkia joten tämä kappale sopi tähän tarkoitukseen erittäin hyvin.

Johann Sebastian Bachin kuutta sellosarjaa pidetään yhtenä hienoimmista sävellyksistä soolosellolle musiikin historiassa. Teokset ovat sävelletty 1717 - 1723 välisenä aikana jolloin Bach eli Cöthenissä (nyk. Köthen). Bachin sellosarjat olivat pitkään unohduksissa aina 1900-luvun alkupuolelle asti. Anna-Magdalenan (Bachin vaimo) käsin kirjoittaman nuottikopion löysi Pablo Casals Barcelonalaisesta musiikkikaupasta ja kahdentoista vuoden harjoittelun jälkeen aloitettua sen julkisen esittämisen sarjat palasivat laajempaan tietoisuuteen. Tämä teos on yksi vaikeimmista kappaleista joihin olen tutustunut. Teknisesti se vaatii paljon soittajalta. Sen soittaminen oli minulle haaste, jonka halusin ottaa vastaan, koska rakastan Bachin musiikkia.

3.2 Tutustumis- ja hiomisvaiheet

Teoksen analysointi ja oikean sormituksen löytäminen auttavat aloittamaan harjoittelun. Kitaristeille erityisen tärkeää on oikea sormitus, koska sen avulla kitaristit pääsevät ilmaisemaan itseään. Jos sormitus on toimiva, voi kitaristi keskittyä sen avulla oikean soinnin löytämiseen ja sitä kautta oman tulkinnan esittäminen on helpompaa ja nauttavampaa. Uusi teos on kuin lapsen syntymä, muusikolle se on hyvin jännittävää ja jokainen soittaja haluaa soittaa juuri sillä tavalla joka sopii hänellen ja päästä toteuttamaan itseään mahdollisimman monipuolisesti. Tästä syystä on hyvin tärkeää että asiat tehdään ”oikein”, kiirehtimättä ja oikeassa järjestyksessä. Analyysin avulla löydetään tärkeät soinnut, kartoitetaan melodian kulkua, mikä auttaa jo heti alkuvaiheessa hahmottamaan teosta paremmin. Rytmin hahmottaminen auttaa ymmärtämään kappaleen luonteen ja suunnan. Taputtaminen, mielessäkuvittelu, ja sen kirjoittaminen luovat soittajan mieleen kaavan, jonka sisällä on pysyvä ja jos rytmissä on joitakin painotuksia tai muita erikoisia asioita hän voi ottaa ne heti huomioon. Metronomi on muusikon paras ystävä joten aloitan itse harjoittelun metronomin kanssa. Sen avulla harjoitteluprosessia voi seurata paremmin ja rytmin nopeutta voi säädellä ja oikeaan nopeuteen pääseminen on helpompaa. Musiikki ei kuitenkaan ole konemaista suoriutumista vaan mietittyä ja hallittua tunteiden ilmaisua, joten on myös tärkeää nauttia ja vapautua. Vapautuminen tarkoittaa minulle tietynlaista leikkimistä musiikin kanssa, soittamista vapaasti, liioittelemalla asioita. Tällä tavalla on myös mahdollista löytää monia mielenkiintoisia asioita joita voi hyödyntää musiikkia esittäessä ja harjoittellessa.

4 Harjoittelu

4.1 Pehr Henrik Nordgren – Come da lontano

Kun aloitin harjoittelemaan uutta ohjelmistoa aloitin Nordgrenin Come da lontanosta, koska halusin antaa tämän kappaleen kypsymiselle runsaasti aikaa. Kun aloin harjoitella ensimmäistä sivua, jaoin sen kahteen osaan ja yritin aluksi tutustua sointiin ja rytmiin. Rytmikuvio tässä teoksessa on hyvin vaihteleva, joten yritin toteuttaa sitä mahdollisimman tarkasti heti alusta lähtien, ja samalla dynamiikkaa. Teoksen maailma on erittäin rikas ja vaihteleva, mutta samalla hyvin hauras, joten on hyvin tärkeää että alusta lähtien sointi ja rytmi toimivat yhdessä ja niiden avulla olisi mahdollista luoda äänimaisemaa. Koska teos on kirjoitettu kitaralle, oikean sormituksen löytäminen ei tuota hankaluuksia. Vasemman käden sormitus on yksinkertainen ja toimiva. Ensimmäinen asia, jonka halusin tuoda esille oli puhtaan soinnin löytäminen. Tutustuin rytmiin taputtamalla ja lausumalla sitä. Tämän jälkeen harjoittelin pieniä kokonaisuuksia hyvin hitaasti ja yhdistin pieniä pätkiä, jotta pystyisin soittamaan pidempiä kokonaisuuksia. Tämän teoksen harjoittelu sai minut innostumaan soitosta niin paljon että en huomannut kun olin tutustunut kappaleeseen jo kokonaan. Tämä johti siihen, että tietyt alueet oli harjoiteltu paremmin kuin toiset. Totesin, että tämä on hyvä alku, mutta se riittää vain tutustumisvaiheeseen ja että minun täytyy työstää sitä paremmin. Tästä syystä minun piti suunnitella harjoittelua paremmin, jotta voisin seurata omaa kehitystä. Arvioituani omia vahvuuksiani ja heikkouksiani päätin keskittyä enemmän teoksen rakenteeseen ja sen luonteeseen.

Come da lontano on rakennettu erittäin mielenkiintoisesti, monesti se ei pyri eteenpäin vaan paikalla pysyminen ja syvemmälle tunkeutuminen ovat teoksen päätarkoituksia kunnes tulee nopeampi kokonaisuus jossa on hyvin tärkeää mennä eteenpäin ja samalla on tärkeää pitää oikea intensiteetti, sointi, ja rytmi. Tässä kappaleessa on tärkeää soittaa puhtaasti ja tarkasti. Kun ymmärsin, että en ole valmis esittämään tätä kappaletta vielä, päätin harjoitella heikompia kohtia lisää, ja niitä riitti. Kappaleen esittelyn jälkeen melodia pyrkii eteenpäin ja se tavallaan irtaantuu alkuosan hitaasta tunnelmasta joten on erityisen tärkeää toteuttaa tämä asia oikein. Samanaikaisesti nopeimpien kuvioiden soittamisessa vasemman käden sormituksen pitäisi olla paremmin ajateltu ja toteutettu. Tämän lisäksi teoksen keskiosassa on paljon

rytmivaihdoksia joita täytyi harjoitella paremmin ja tarkemmin. Opettajani näytti tavan, jolla olisin pystynyt hahmottamaan näitä kuvioita paremmin.

(Kuva 1. Katkelma teoksesta Come da lontano).

Kyseisessä osassa (kuva1.) on laajoja sointuja joten siinä piti samalla hallita hyvin oikean käden näppäilytekniikkaa. Mielestäni löysin hyvin nopeasti tavan, jolla halusin soittaa tätä kappaletta, mutta en ollut valmis toteuttamaan sitä. Halusin vapautua, mutta jatkuvat virheet eivät antaneet tehdä sitä. Samalla kuitenkin ymmärsin, että olen vielä tutustumisvaiheessa, eikä minun vielä tarvitse esittää tätä teosta kokonaan. Soitin teosta soittotunnilla ja sain erittäin paljon hyvää palautetta opettajaltani. Rytmissä oli virheitä ja tästä kärsi koko kokonaisuus. En pystynyt hallitsemaan sormia ja tämä ongelma teki minusta erittäin kömpelön. Kritiikki oli erittäin tärkeää, koska sen avulla pääsin ajattelemaan asioita joita en ajatellut aikaisemmin.

Monesti pitkästä teoksesta löytyy monia kohtia joita täytyy harjoitella eri tavalla. Osia joissa on rytmisiä ongelmia täytyy hiota metronomin kanssa, ilman soitinta ja soittimen kanssa, mutta samalla voi löytyä pidempiä osia jotka toimivat paremmin ja niitä täytyy soittaa läpi ajatuksen kanssa. Opettajani palautteen jälkeen minun harjoitteluni jakaantui niin, että ne teoksen vaikeat osat, joissa oli teknisiä ongelmia, harjoittelin erikseen lämmittelyn aikana hitaasti ja vähitellen metronomin avulla lisäsin nopeutta ja

keskityin sointiin ja tekniikan laatuun. Näitä osia harjoittelin lämmittelyn aikana, jolloin tärkeää oli tehdä tarkkaa työtä keskittyneesti ja hyvin kärsivällisesti. Pysin harjoitellessa olemaan aina keskittynyt, joten pidän aina 20 minuutin välein pieniä taukoja, jotta pystyisin palautumaan ja jatkamaan harjoittelua yhtä tehokkaasti kuin alussa. Tarkoituksena on oppia soittamaan mahdollisimman luonnollisesti jotta teoksen heikoimmat osat toimisivat yhtä hyvin kuin jo paremmin toimivat osat. Paremmin toimivien kokonaisuuksien kanssa työskentelin erikseen.

Tärkeää tässä harjoittelussa on tehdä päätöksiä tavoista joiden avulla saan parhaan tuloksen ja löydän suunnan ja tarkoituksen. Teoksen ensimmäinen osio toimii rytmisesti hyvin, mutta en soittanut sitä ajatuksen kanssa, vaan soittoni oli hyvin pinnallista läpisoittoa, joten opettajani palautteen jälkeen nauhoitin omaa soittoani, jolloin pystyin arvioimaan sitä ja samalla päättämään, mitä täytyy tehdä ja millä tavalla. Päätin millä tavalla haluan erottaa fraasit toisistaan ja mitä soinnin värejä haluan käyttää. Parasta mielestäni tämänkaltaisessa harjoittelussa on se, että muusikko pääsee etsimään, kuuntelemaan, kokeilemaan, ja ajattelemaan omia, ja oman soittimen mahdollisuuksia. Come da lontanon alkuosa ja loppuosa toimivat harjoittelun myötä paremmin, joten soitin niitä ajatuksen kanssa, omia päätöksiä toteuttaen. Jaoin kappaleen osat pienempiin osiin, ja harjoittelin niitä päivittäin niin, että yhtenä päivänä soitin yhtä, ja toisena päivänä toista osaa. Vähitellen pystyin jo soittamaan ulkoa lyhyitä kokonaisuuksia, jolloin pystyin näissä kohdissa keskittymään enemmän sointiin, ja ilmaisuun. Tämä työtapa vaatii usean viikon jatkuvaa harjoittelua, jonka aikana opin soittamaan heikot rytmiset osat ulkoa sujuvasti, ja aloin yhdistää vähitellen kaikkia osia yhteen ja pyrin toteuttamaan omia ideoitani teoksen alusta loppuun asti. Jokaisen harjoituspäivän päätteeksi soitin teoksen kokonaan niin hyvin kuin sillä hetkellä pystyin, jotta pystyisin yhä paremmin hahmottamaan sen muotoa ja arvioimaan omaa esitystäni. Kun teos toimi jo paremmin soitin sitä kokonaan useammin viikon aikana, ja vähitellen aloin harjoitella sen esittämistä.

Paras harjoitus minkä voin tehdä on esittää teos muille kitaristeille, saada esiintymiskokemusta ja rakentavaa palautetta. Esitin teosta luokkatunnilla. En ollut tyytyväinen siihen, mutta kuulin soitostani heränneitä ajatuksia, joiden avulla pystyin jatkamaan harjoittelua. Tärkein asia tässä kuitenkin oli se, että tunsin itseni jo varmemmaksi esittäessäni tätä teosta ja pystyin vapautumaan soiton aikana.

Jokaisessa teoksessa löytyy helppoja ja vaikeita kohtia, joita täytyy työstää erikseen jatkuvasti. Näin pitkä teos kuin *Come da lontano* vaatii jatkuvaa harjoittelua, esittämistä ja analyysiä. Kun hallitsin soiton alusta loppuun asti, harjoittelin pidempien kokonaisuuksien ilmaisua. Välillä leikin kappaleen kanssa soittamalla sitä silmät kiinni ja liioittelemalla dynaamisia muutoksia. Näillä harjoituksilla pyrin kokeilemaan äärirajoja ja samalla yritin ymmärtää, mitä kaikkea voisi vielä kokeilla. Teos kypsyi ajan myötä ja mitä enemmän sitä soitin, sitä enemmän löysin uutta itsestäni ja soittimestani.

Muusikon on vaikeaa soittaa vain yhtä teosta. Ohjelmiston tulisi olla laajempi ja monipuolisempi. Tästä syystä minun piti valita etydien lisäksi myös jonkun toisen teoksen, jonka halusin ottaa tähän ohjelmistoon, ja minä aloin soittaa Joaquin Turinan *Fandanguillo*a. Nämä kaksi teosta ovat toisiinsa verrattuna täysin erilaisia.

4.2 Joaquin Turina - *Fandanguillo*

Fandanguillo perustuu andalusialaiseen tanssiin, jonka rytmistä karaktääriä esitellään heti teoksen alussa. *Come da lontano*a aloittaessa en tarvinnut metronomia yhtä paljon kuin *Fandanguillo*a harjoitellessa, ja tämä oli sekä vahvuuteni että heikkouteni. Alussa harjoittelin teosta aika paljon metronomin kanssa ja soitin alkuosaa tarkasti ja konemaisesti, mutta kun päätin vapautua, rytmikuvioni hajosi vähitellen ja päätin, että en ole vielä valmis siirtymään seuraavaan vaiheeseen, vaan minun piti erikseen harjoitella rytmiä metronomin kanssa. Koska vapauduin harjoittelun alussa liikaa, jouduin taistelemaan jo opittua tapaa vastaan, mikä turhautti, ja menetin paljon tärkeää aikaa. Vähitellen tämä taistelu toi pieniä tuloksia, ja pystyin jo toteuttamaan oikeaa rytmiä, mutta en pystynyt soittamaan sitä nopeasti. Tämä oli jo kuitenkin riittävä saavutus tutustumisvaiheessa, ja olin erittäin tyytyväinen.

Soitin myös kappaleen keskiosaa, jota voi soittaa hitaammin ja syvemmin, ja soinnillisesti pehmeämmin. Tämä osa on täysin erilainen verrattuna teoksen alkuosaan jossa on nopeita sointukuvioita ja vaikeita melodiakuvioita, joita täytyy soittaa kirkkaasti ja nopeasti (kuva2.). Säveltäjän näkökulmasta osa on salaperäinen (*misterioso*), joten yritin heti alusta lähtien löytää salaperäisen tavan soittaa sitä. Dynaamisesti sen pitää olla hiljaisempi kuin alkuosan, mutta melodian täytyy kuitenkin soida kirkkaasti ja se täytyy muotoilla oikein. Aluksi olivaikeinta löytää oikea balanssi ja

tapa soittaa salaperäisesti. Rytmisesti soitin vapaammin kuin alkuosassa ja yritin enemmänkin ilmaista tunteita kuin soittaa tarkasti nuotteja ja rytmiä noudattaen. Vähitellen lisäsin metronomin kanssa harjoittelua, jotta saisin enemmän kontrollia ja pystyisin hallitsemaan omaa soittoani paremmin. Tätä osaa voi soittaa hyvin monella tavalla. Turina ei ole muuttanut tämän osan nopeutta vaan säveltäjän mukaan sitä tulisi soittaa samalla nopeudella kuin alkuosaa, mutta minä soitin sitä hitaammin, kuin mitä tulisi soittaa nuottien mukaan. Tästä syystä päätin keskittyä rytmiin. Joka päivä nostin metronomin nopeutta ja jo viikon kuluttua huomasin, että hallitsen tämän osan rytmiä jo paremmin, ja koska pystyin jo soittamaan nopeammin, oli helpompaa vapautua soiton aikana. Jatkoin Fandanguillon harjoittelua niin, että alussa soitin metronomin kanssa erillisiä pätkiä joita piti vielä hiota, ja myöhemmin keskityin rytmiin ja alusta loppuun asti soittamiseen.

(Kuva 2. Katkelma teoksesta Fandanguillo)

Kun aloitin teoksen viimeisen osan harjoittelun, törmäsin vaikeaan asteikkokuvioon. Tämä osa oli koko teoksen huipentuma. Soiton täytyy olla sekä rytmisesti, että dynaamisesti impulsiivista ja eteenpäin menevää, mutta samalla sen täytyy viedä kuulijaa loppua kohti. Hyvä ja toimiva sormitus on asteikkojen soitossa erittäin tärkeää, kuten myös oikean ja vasemman käden yhteissoitto ja soiton suunta. Minulle asteikkojen soitto on monesti myös itseni kanssa taistelemista, koska minulla on musiikkiopiston ajoilta tapana pyrkiä soittamaan impulsiivisesti ajattelematta hengitystä, jolloin vartaloni ja varsinkin hartiat ja kädet jännittyvät, jolloin on vaikeaa

soittaa nopeasti ja sulavasti. Joudun aina rakentamaan itselleni harjoituksia tätä ongelmaa vastaan, ja olin jo tietoinen tätä kappaletta valitessa, että törmään tähän ongelmaan ja halusin siihen törmätä.

Alussa soitin tätä asteikkoa hitaasti, tutustuen sormitukseen, jonka kirjoitin nuottiin. Jaoin harjoittelun kahteen osaan ja harjoittelin erikseen oikean käden näppäilyä vapailla kielillä, ilman vasenta kättä. Tarkoituksena oli oppia hallitsemaan oikean käden sormitukset niin, että voisin keskittyä vasempaan käteen ja oikea käsi toimisi automaattisesti. Koska minulla on tapana jännittyä nopeissa kohdissa, harjoittelen asteikkoja tarkasti keskittyen rentouteen, hengitykseen ja itseni tuntemiseen. Kun keskityn vasempaan käteen, soitan lyhyitä kuvioita metronomin kanssa. Kun opin hallitsemaan nuottikuvioita paremmin, leikin rytmin kanssa, soitan silmät kiinni kääntäen päätä pois soittimesta ja niin edelleen. Tärkeintä näitä harjoituksia tehdessä on se, että harjoitukset tehdään ajatuksen kanssa kiirehtimättä ja samalla nöyrällä asenteella. Tärkeintä minulle ei ole soittaa mahdollisimman nopeasti, vaan saavuttaa varmuus, jolla pääsee ilmaisemaan itseään, ja että asteikko tuntuu luonnolliselta, ja sillä on suunta ja oikea karakteri. Harjoittelin kuten jo aikaisemmin mainitsin jakamalla asteikkoa pienempiin osiin, joista muodostui lyhyitä kuvioita, soitin niitä metronomin kanssa. Muutin paikkoja joista aloitin soittamaan tätä kuviota, jotta minulle ei syntyisi tapaa pysähtyä aina samoihin paikkoihin. Hyvien tuloksien saavuttamisen voi huomata jo hyvin nopeasti, mikäli teknisiä harjoituksia tehdään säännöllisesti keskittyen niiden päätarkoituksiin, mikä taas lisää innokkuutta ja tuo hyvän mielen.

Kun olin tutustunut kaikkiin osiin yritin koota ne yhteen ja soittaa teosta kokonaan alusta lähtien. Huomasin heti alussa, että harjoittelin teosta jo jonkin aikaa osissa, ja minun oli vaikeaa soittaa sitä kokonaan, enkä pystynyt toteuttamaan kaikkia ideoitani joita halusin tuoda esille. Pienien osien soittaminen on kuitenkin erilaista kuin pidemmän kokonaisuuden toteuttaminen tavalla, jolla haluan sitä soittaa alusta lähtien. Nykypäivänä on helpompaa hakea tietoa, ja tästä syystä olen kuullut tämän kappaleen jo niin monta kertaa, että minun oli miltei mahdotonta soittaa sitä omalla tavalla, vaikka minulla oli alusta lähtien kova pyrkimys toteuttaa sitä ainoastaan omalla tavalla. Pienien osien soittaminen aiheutti sen, että kun aloitin soittamaan teosta kokonaan,

osat olivat hyvin erilaisia, enkä pystynyt pitämään pidempiä linjoja, vaan kappale hajosi hyvin helposti. Tästä syystä päätin lisätä omaan harjoitteluun läpisoittamisen. Muutin harjoittelua niin, että jätin läpisoittamiselle enemmän aikaa, ja levon jälkeen soitin teosta alusta loppuun asti, jotta saavuttaisin paremman soittokestävyyden ja opin ymmärtämään teosta paremmin. Ajan mukana tämä tapa toi tulosta ja pystyin toteuttamaan pidempien linjojen soittamista, ja niiden kehittämistä paremmin. Teos alkoi tuntua erilaiselta, entistä vaikeammalta ja vaativammalta.

Jokaisella muusikolla on oma tapa harjoitella ja lähestyä teoksia. Minulle on erityisen tärkeää löytää heti alusta lähtien sen minkä voi löytää nuottien välistä. Tästä syystä yritän leikkiä kappaleiden kanssa ja sen kautta aina löydän jotakin uutta. Olen monesti soittanut liian vapaasti jo heti tutustumisvaiheessa, jolloin minulle muodostui helposti omia tapoja. Fandanguilloa harjoitellessa tarvitsin metronomia jatkuvasti, soitin aina nuoteista ja kun päätin kokeilla esittää kappaletta soittotunnilla muistista, opettajani kehotti minua jatkamaan harjoittelua metronomin kanssa, koska vapauduin liikaa ja rikoin teoksen muotoa liian usein. Palaute jonka avulla tiesin missä paikoissa olen liian vapaa auttoi minua työstämään paremmin näitä osia, joissa rytmi karkasi käsistä. Vähitellen aloin hallitsemaan omia tunteita paremmin ja käyttämään niitä kappaleen eduksi. Viimeisessä vaiheessa pyrin esittämään teosta mahdollisimman paljon ja ensimmäisien esityksien jälkeen huomasin että tarvitsen aikaa kappaleen kypsymiseen koska se vaatii minulta enemmän soittokestävyyttä.

4.3 Sampsa Ertamo - Välke

Sampsa Ertamon Välke oli minulle täysin tuntematon teos. Kun ilmoittauduin suomalaisen uuden musiikin festivaaliin sain opettajalta tämän teoksen. Alussa se tuntui oudolta koska oli hyvin vaikeaa kuvitella miltä se tulee kuulostamaan. En ole koskaan ennen soittanut oboen kanssa, joten tämä projekti oli suurimpia haasteita minulle. Oli hyvin mielenkiintoista aloittaa tämän teoksen harjoittelu.

dur. 5'

Fimic FOR PROMOTIONAL USE ONLY
Finnish Music Information Centre

VÄLKE

Sampsa Ertamo

(Kuva 3. Katkelma teoksesta Välke)

Rytmisesti Välke on erittäin mielenkiintoinen (kuva 3.), koska kitaran ja oboen välillä käydään jatkuvasti keskustelua ja dynaamisesti teoksessa on paljon vaihtelua. Soittimen käyttö on täysin erilaista verrattuna ohjelmani muihin teoksiin, ja siksi päätin olla hyvin varovainen alussa. Taukojen pituudet ovat erilaisia ja erilaisten efektien määrä on hyvin suuri. Sävellyksen puolessavälissä on hyvin vaikea solo kitaralle. Se sisältää erilaisia efektejä kuten koputuksia, pizzikatoja ja glissandoja. Alussa pyrin metronomin avulla luomaan kentän jossa metronomi lyö kaikki tahtiin kuuluvat iskut, ja sillä tavalla pyrin toteuttamaan kaikki kuviot, tauot ja nuotit. Soitin erittäin hitaasti ja pyrin samalla kuvittelemaan ja laulamaan oboen riviä. Tutustumisvaihe kesti aika pitkään koska pelkäsin tekeväni virheitä. Tärkeimpänä oli oikean rytmin soittaminen. Ensimmäisen viikon aikana viiden sivuisesta teoksesta soitin vain kaksi sivua, ja eteneminen oli erittäin hidasta. Mitä enemmän harjoittelin tätä teosta, sitä enemmän pääsin sen sisälle. Kahden viikon harjoittelun jälkeen soitin tätä teosta opettajalle ja hän totesi että soitan rytmejä liian vapaasti. Paremman kokonaiskuvan ymmärtämiseksi minun piti harjoitella niin, että asetan metronomin lyömään 1/3 osia. Tällä tavalla pystyisin toteuttamaan rytmiä tarkemmin. Oikean rytmin soittaminen oli mielestäni

vaikein asia johon törmäsin tätä teosta harjoitellessa. Koska kappale on sävelletty kahdelle soittimelle, ja sen monimutkainen sisältö avautuu vasta sen jälkeen kun sitä soitetaan kahdestaan oboen kanssa. Pyrin harjoittelemaan niin, että pystyn mahdollisimman nopeasti soittamaan oboen kanssa, ja tästä syystä hiomisvaihe oli huomattavasti lyhyempi kuin tutustumisvaiheet. Tärkeimmät asiat kuten kahden soittimen välinen balanssi, soinnin värit, ja yhteissoitto harjantuvat parhaiten kun teosta soitetaan kahdestaan ja keskustellaan siitä, millä tavalla sitä tulisi parhaiten soittaa. Koska olen tottunut enimmäkseen soittamaan perinteistä musiikkia kitaralle tarvitsin opettajan tukea ja ohjausta soolon opettelussa. Teoksen keskiosassa on pitkä soolo kitaralle (kuva 4.).

The image displays three systems of handwritten musical notation for guitar. The first system, starting at measure 53, shows a complex rhythmic pattern with notes marked 'K' and 'T', and includes 'bend' instructions. The second system, starting at measure 56, continues with similar notation, including triplets and 'bend' markings. The third system, starting at measure 59, shows a more melodic line with 'non vibr.' and 'pp' markings, and a 'molto' section with a double asterisk (**).

(Kuva 4. Katkelma teoksesta Välke)

Sen aikana kitaristin täytyy hallita hyvin erilaisten efektien soittaminen. Koputuksia, ja glissandoja täytyy soittaa tarkasti rytmin mukaan riippumatta niiden määrästä ja vaikeudesta. Opettelin jokaisen korukuvion erikseen. Harjoittelin rytmiä lausumalla ja koputtamalla. Monien toistojen kautta opin soittamaan tätä sooloa hitaasti ja vähitellen

lisäsin soiton nopeutta. Teos antoi minulle erittäin paljon, opin soittamaan oboen kanssa, opin lukemaan vaikeimpia nuotteja, ja opin käyttämään soitinta uudella tavalla.

Vaikean rytmikuvion harjoittelu oli erittäin mielenkiintoista. Kun aloin hallita sitä hieman paremmin me aloitettiin yhteisharjoitukset. Näissä harjoituksissa sain paljon kritiikkiä jonka avulla opin ymmärtämään teoksen luonnetta paremmin ja sain paljon mietittävää. Esimerkiksi missä paikoissa täytyy pyrkiä eteenpäin, missä täytyy soittaa kovempaa ja millä tavalla oboen täytyy soittaa. Koko teoksen muoto avautui täysin eri tavalla, joten sen harjoittelu yhteismusisoinnin jälkeen oli helpompaa. Vähitellen monien yhteisharjoituksien jälkeen Välkkeen soittaminen tuntui yhä mukavammalta, ja varmalta ja olin erittäin onnellinen siitä että opettajani ehdotti minulle tätä teosta.

4.4 Fernando Sor - Fantasie Elegiague

Fantasie Elegiague, johon olin tutustunut jo aikaisemmin on erittäin tärkeä sävellyks minulle. Olin erittäin kiinnostunut teoksesta jo monta vuotta, ja kun sain mahdollisuuden harjoitella sitä, tartuin työhön suurella innolla. Esitin tätä teosta jo vuosi sitten "Kitaristien kevät"- festivaalilla ja kun aloitin valitsemaan ohjelmistoa tiesin että soitan tämän teoksen. Päätin kuitenkin jättää tämän teoksen pienelle levolle koska soitin sitä paljon ja tarvitsin jotakin uutta opeteltavaa materiaalia. Kun aloin harjoitella sitä, jaoin teoksen osiin ja harjoittelin niitä metronomin kanssa. Fantasian kokonaiskesto on noin 17 minuuttia, joten aloin harjoitella soittokestävyyttä.

Teknisesti kappaleessa täytyy hallita hyvin oikean käden näppäilyä, koska melodiaa soitetaan yhdellä sormella ja samanaikaisesti sitä säestetään jolloin täytyy hallita hyvin melodian ja säestyksen välistä balanssia, ja samanaikaisesti sävellyksen rytmiä täytyy hallita koko ajan. Metronomin avulla pystyin hyvin seuraamaan omaa soittoa ja sen kehitystä. Harjoittelin niin, että soitin yhtenä päivänä yhtä osaa ja seuraavana päivänä toista. Kolmantena päivänä soitin niitä yhdessä, ja neljäntenä päivänä työskentelin kolmannen osan kanssa. Tällä tavalla pystyin harjoittelemaan tehokkaammin näin pitkää teosta, ja samalla seuraamaan omaa kehitystä paremmin koska keskityin aina 1-2 sivun pituisiin osiin kerralla. Soitin teoksen ensimmäistä osaa soittotunnilla ja opettajani kertoi minulle että soitan liian tylsästi ja näppäilytekniikkani toimii

vaihtelevasti. Joskus minun soittama äänin on kirkas ja puhdas, kun taas heti sen jälkeen kosketus muuttuu tahmaiseksi ja sen mukana ääni. Minun täytyi keksiä joku suunnitelma jonka mukaan toteutan teoksen ideaa ja samalla minun piti keventää näppäilyä, koska soitin liian painavasti jolloin painotin jokaista ääntä liian paljon, jolloin kuulijalle välittyi paikalla pysymisen tunne.

Suunnittelin, millä tavalla haluan soittaa teosta. Hyräilemällä melodiaa, ja taputtamalla rytmiä opin ajattelemaan suurempia kokonaisuuksia, mutta sen toteuttaminen oli hankalampaa kuin sen suunnittelu. Käytin metronomia harjoitellessa eri tavalla kuin alussa. Vähensin iskuja ja pyrin eteenpäin soittaessa, jolloin vähitellen säestykseni keveni ja pystyin ilmaisemaan itseäni jo selkeämmin. Tässä vaiheessa pidensin kokonaisuuksia, joita harjoittelin yhdellä kerralla. Vaikein asia johon törmäsin oli teoksen herkkyys ja sointi. Nauhoitin omaa soittoani ja kuulin kuinka monella eri tavalla soitan, ja kuinka paljon rikon kokonaisuutta soittamalla osia erilaisilla tavoilla, koska ote vähitellen löystyi ja hävitin teoksen pulssin. Nauhoituksen avulla pystyin etääntymään omista tunteista ja halusta ilmaista niitä, jolloin menetin otteen, ja pystyin samalla merkkamaan nuottiin heikompia kohtia joita täytyi harjoitella erikseen.

Nauhoitus ei ole aina paras ratkaisu, koska siitä ei aina kuulu todellinen sointi, mutta tässä vaiheessa minä halusin kuulla koko kokonaisuuden, ja sen kuinka pystyn hallitsemaan oikean käden kosketusta koko teoksen ajan. Tämän jälkeen pystyin lähestymään harjoittelun seuraavaa tasoa, koska tiesin paremmin mitä minun täytyy tehdä teoksen ja oman soiton hyväksi. Tekniikan harjoittelu muuttui niin, että harjoittelin erikseen oikean käden näppäilyä vapailla kielillä ilman vasenta kättä, jolloin pystyin paremmin keskittymään näppäilyyn ja sointiin. Vasemman käden harjoituksissa pyrin keskittymään keveyteen ja jatkuvaan legaton toteuttamiseen. Harjoittelin niin, että pyrin yhdistämään sormien liikkeitä niin, että niistä muodostuisi yksi jatkuva liike ja pyrkiminen eteenpäin ennustamalla tulevaa sointua tai yksittäistä nuottia valmistamalla sormia tulevaan nuottiin. Soittotekniikan harjoittelun jälkeen pyrin soittamaan pitkiä osia, jolloin pyrin toteuttamaan teknisen harjoittelun aikana opittuja asioita. Pystyin jo paremmin ymmärtämään, mitä haluan saavuttaa, ja mitä minun täytyisi välttää soiton aikana. Ensimmäisestä nauhoituksesta kului kolme viikkoa ja kun nauhoitin tämän sävellyksen uudestaan, huomasin positiivisia muutoksia ja päätin esittää tätä teosta luokkatunnilla.

Ensimmäinen esitys jännittää aina eniten, koska muusikko ei voi olla täysin varma siitä, että millä tavalla hän pystyy kontrolloimaan omaa soittoa ja samalla toteuttamaan kaikkia omia ideoita, joista muodostuu kokonaisuus. Samalla se antaa mahdollisuuden ymmärtää, mitä tulisi tehdä jatkossa, ja mitä tulisi välttää. Esityksen jälkeen en ollut tyytyväinen tulokseen, mutta kun soitin teosta esityksen jälkeen huomasin, että soitan teosta varmemmin ja pystyn paremmin etäännyttämään omasta soitosta soiton aikana. Seuraavaksi päätin keskittyä kappaaleen esittämiseen. Soitin kappaletta kavereille, järjestin itselleni harjoituskonsertteja kotona. Päätin milloin aion soittaa ja teen kaiken, minkä teen ennen virallista konserttia. Ajan mukana tunsin itseäni varmemmaksi ja varmemmaksi soittaessa, ja pystyin hallitsemaan itseäni paremmin soiton aikana.

4.5 Johann Sebastian Bach - Suite a-moll BWV 995 –Prelude

Suite a-moll BWV 995 –Prelude osoittautui erittäin vaikeaksi teokseksi. En pystynyt edes kuvittelemaan, että törmään kaikkiin ongelmiin, joihin olen törmännyt koko opiskeluni aikana harjoitellessa vain tätä yhtä teosta. Soittokestävyys, nuottien välinen balanssi, järkevä teeman kehittäminen, tekninen valmius soittaa alusta loppuun asti vahvalla otteella... Sävellyksen kesto on noin 8 minuuttia, alussa se ei tuntunut niin pitkältä ajalta, mutta vähitellen aloin ymmärtämään että sen aikana joudun taistelemaan itseäni vastaan. Mielestäni vaikein asia kuitenkin oli ulko-opettelu. Barokkimusiikin ulko-opettelu on ollut minulle aina vaikeampaa kuin muiden aikakausien musiikin opettelu, ja tästä johtuen tein eniten työtä tämän teoksen kanssa. Aloitin kappaaleen ensimmäisestä osasta. Soitin ensimmäisen viikon aikana Bachia leikkien ja nauttien soinnista ja omista tunteista joita tämä musiikki herätti minussa. Olen aina unelmoinut tästä teoksesta ja kun aloitin sen soittamisen halusin nauttia ja ihaila Bachin musiikkia, koska hän on mielestäni kaikkien aikojen paras säveltäjä.

On vaikeaa tehdä aina järjestelmällistä työtä, suunnittelemaan jokaisen harjoituksen ja olemaan konemainen harjoittelija. On erittäin tärkeää nauttia musiikista ja päästä leikkimään sen kanssa. Tästä syystä minä vain soitin Preludin alkuosaa läpi ajattelematta asioita, joita minun olisi pitänyt ajatella heti alusta lähtien. Kun tulin soittotunnille ensimmäisen harjoitteluviikon jälkeen, opettajani oli erittäin tyytymätön minun soittoon. En ottanut huomioon teoksen rakennetta, vaan soitin ainoastaan

tunteella, jolloin painotin sointuja, joita minun ei pitänyt painottaa, ja jätin painottamatta tärkeitä dominanttisointuja joiden avulla koko teoksen rakenne avautuu. Tästä syystä minun oli mahdotonta ymmärtää teoksen rakennetta, en pystynyt hallitsemaan muotoa, ja ulkoa opettelu oli mahdotonta. Huomasin hyvin nopeasti että tein turhaa työtä koko viikon aikana ja että minun täytyi opetella kaikki uudestaan. Sain erittäin paljon hyviä neuvoja minun opettajaltani.

Ensimmäinen asia johon minun piti paneutua oli sävellyksen sointuanalyysi, koska painotin sointuja joissakin paikoissa väärin. Merkitsin nuottiin kaikki soinnut, soitin sointuja ja hyräilin melodiaa. Tällä tavalla pystyin kuulemaan mitkä ovat painotuksen arvoisia sointuja, ja mitkä soinnut minun tulisi soittaa kevyemmin, pyrkien eteenpäin. Tein jatkuvasti tätä harjoitusta, mikä auttoi minua paljon, mutta alussa opittu tapa oli kuitenkin niin hyvin minun muistissa, että kun yritin soittaa ensimmäistä osaa vapaasti tein välillä samoja virheitä kuin ensimmäisen viikon aikana. Tarvitsin opettajan apua jatkuvasti, mikä turhautti minua ja olin erittäin pettynyt itseeni.

Tres Vite- (kuva 5.) osan alku oli kuitenkin seuraava kokonaisuus jonka yritin opetella. Tutustuin kahteen ensimmäiseen sivuun ja vasta silloin aloin ymmärtää, kuinka vaikea teos tämä preludi on. Sävellyksen jatkuva pyrkiminen eteenpäin, laajat soinnut ja vaativa vasemman käden sormitus tekivät sen, että etenin erittäin hitaasti.

nopeus "staccato"
 -valmistus aina
 4 os. kasi
 artikulaatio

* Très Vite
 27
 33
 38
 43
 48

(Kuva 5. Katkelma teoksesta Suite a-moll Bwv 995- Prelude)

Jouduin harjoittelemaan vasemman käden sormitusta, soittamalla hitaasti pieniä pätkiä keskittyen legatossa soittamiseen ja laajojen sointujen soittamiseen jolloin vasemman käden sormet joutuvat joskus koville. Hitaasti soittamalla pystyin harjoittelemaan pieniä osia. Yhdistämällä vähitellen kaikki osat yhteen pystyin jo soittamaan Tres Vite-osan kahden sivun pituisen kokonaisuuden hitaasti kahden harjoitteluviikon jälkeen. Preludin ensimmäisen osan soinnut ja fraasit alkoivat vähitellen muotoutumaan ja seuraava vaihe oli pidempien kokonaisuuksien soittaminen ja opettelu nopeuttaminen. Soitin liian painavasti, ja sama ongelma joka esiintyy minulla usein toistui. Ajattelemalla pidempiä kokonaisuuksia ja suunnittelemalla niiden kehittelyä minä pystyin keventämään soittoa vähitellen, ja sain ensimmäisen kerran positiivista palautetta koskien minun kehitystä tässä teoksessa vasta kuukauden kuluttua, mikä tuntui turhauttavalt minusta, mutta kehitys tuo positiivisia tunteita pinnalle ja se saa jokaisen muusikon harjoittelemaan enemmän ja enemmän.

Seuraavaksi pyrin tutustumaan sävellyksen loppuosaan. Sormittamalla oikean käden pystyin paremmin seuraamaan sen käyttöä ja tiesin milloin hallitsen soittoa, ja missä paikoissa minun täytyy olla tarkempi. Heti neljännen sivun alussa minä törmäsin vaikeaan kuvioon, jonka soittaminen vaatii tarkkaa sormien hallintaa, joten sain apua opettajaltani sen sormituksessa. Samalla tavalla kuin Tres Viten ensimmäisien sivujen kanssa etenin erittäin hitaasti, mutta tiesin jo, että tämä on alkuvaihe ja että määrätietoisella harjoittelulla opin soittamaan tämän sävellyksen. Kun pystyin jo soittamaan viimeisen osan alusta loppuun asti yhdistin osia ja pyrin soittamaan koko preludin alusta loppuun saakka. Lyhyiden osien soittaminen oli paljon helpompaa kuin koko teoksen alusta loppuun asti. Väsyin helposti, enkä pystynyt soittamaan pysähtymättä osien välissä, ja mitä pidemmälle etenin sitä vaikeampaa oli soittaa. Soitin liian painavasti ja pysähdyin samoihin paikkoihin aina joten seuraavaksi minun piti muuttaa paikkoja joista aloitin harjoittelemaan, jotta pystyisin välttämään pätkimistä ja samalla pystyisin hallitsemaan soittoa paremmin. Merkitsemällä nuottiin pidempiä kokonaisuuksia, joita kehitin suunnitelman mukaisesti pyrin keventämään soittoa, ja samalla pystyin ymmärtämään teosta paremmin, mikä helpotti myös ulkoaopettelua. Teknisesti vaikeita paikkoja minä harjoittelin erikseen keskittyen soiton keveyteen, sormien hallintaan, ja motorikkaan. Pilkkomalla niitä niin, että niistä muodostui pieniä teknisiä harjoituksia joita minä harjoittelin lämmittelyn aikana minä vähitellen opin hallitsemaan sormiani paremmin, ja samalla minun oli helpompaa soittaa kun harjoittelin pidempien osien soittoa. Vähitellen minä aloin keskittymään soiton kestävyys. Soitin paljon tätä sävellystä alusta loppuun asti ja minun harjoittelu muuttui niin, että soitin ensin alusta loppuun asti ja harjoittelin heikkoja kohtia erikseen.

Koska minä aloitin harjoittelemaan teoksen alkuosasta, teoksen loppuosa toimi heikommin. Osasin soittaa alkuosaa jo jotenkin ulkoa, mutta loppuosan kanssa minulla oli vielä paljon tekemistä. Keskityin loppuosan ulkoaopetteluun niin, että hyräilin melodiaa ja soitin sointuja erikseen, tein mielikuvaharjoituksia nuottien kanssa ja ilman niitä, ja vähitellen pystyin jotenkin soittamaan koko teoksen ilman nuotteja. Käytin yhteensä noin neljä kuukautta 8 minuutin teokseen, mikä tuntui liian pitkältä ajalta ja silti vaikka osasin soittaa ulkoa alusta loppuun asti tein välillä pieniä virheitä jatkuvasti ja samalla turhauduin.

Opettajani ehdotti että esittäisin tämän Preludin luokkatunnilla. Esitykseni jälkeen tunsin itseäni jo varmemmaksi ja samalla sain rakentavaa palautetta luokkakavereilta. Jatkoin tämän sävellyksen esitystä ja esitin sen jokaisessa harjoituskonsertissa jolloin tunsin itseäni yhä varmemmaksi vaikka pieniä virheitä sattui jatkuvasti, mutta pystyin vähentämään niitä jatkuvan harjoittelun avulla. Kun esitin tätä Preludia alussa, käytin nuotteja koska olin hieman epävarma ja samalla aina kun minulle sattui pieni virhe tai unohdus minun oli vaikea muistaa, mistä minun tulisi jatkaa soittoa, mutta vähitellen pyrin soittamaan kokonaan ulkoa ja sen avulla pystyin tulkitsemaan musiikkia paremmin ja nautin siitä enemmän ja enemmän. Päätin esittää tätä teosta aina konsertin alussa jotta pystyisin keskittymään paremmin koska tämä sävellys vaatii hyvää keskittymistä, ja esittämällä tämän teoksen konsertin alussa pystyin välttämään turhat paineet. Soitin teosta paljon ja jatkuvasti harjoittelin heikkoja kohtia, ja sillä tavalla pystyin kehittämään soittoani ja ylläpitämään tätä teosta. Esittäessä tätä Preludia vaikein asia minusta oli jatkuva pyrkiminen eteenpäin, jolloin pieni virhe tai unohdus pysäyttivät minut kokonaan ja minun oli vaikeaa jatkaa, ja muistaa mihin minä jäin. Tämä oli suurin ongelma jota vastaan taistelin jatkuvasti. Pyrin vähentämään näitä virheitä jatkuvasti ja harjoittelin niin että aloitin soittamaan teosta aina eri paikoista, jotta pystyisin löytämään helpommin kohtia joiden avulla muistan teoksen paremmin.

5 Esiintyminen ja siihen valmistautuminen

Esiintyminen on erittäin intiimi tapahtuma soittajan kannalta. Muusikko tuo konsertissaan esille hänelle tärkeitä asioita ja sillä tavalla kommunikoi yleisön kanssa. Jokainen soittaja haluaa aina tehdä parhaansa ja samalla hän ei voi olla täysin varma siitä, koska monien kuukausien työn jälkeen kuuliija kuulee vain yhden kerran jokaisen teoksen ja sen avulla muodostaa oman näkemyksensä soittajasta ja musiikista jota muusikko esittää. Jokainen meistä voi tuntea paineita, ja jokaisella on oma tapa hallita niitä. Jotkut pystyvät hallitsemaan omia hermojaan ennen lavalle astumista, toiset taas jännittävät niin, että kädet tärisyvät ja kylmä hiki saa sormet jumittumaan, jolloin on erittäin vaikeaa soittaa. Esiintymistä täytyy kuitenkin harjoitella ja oppia käymään

jokaisen vaiheen läpi itselle sopivalla tavalla. Ei ole olemassa oikeaa tapaa keskittyä koska jokainen meistä on yksilö ja jokaisella on omat heikot ja vahvat puolet. Tästä syystä harjoittelemalla esiintymistä voidaan välttää monia asioita jotka voivat pilata ainutlaatuisen esiintymishetken. Harjoittelemalla määrätietoisesti ajatuksen kanssa muusikko saavuttaa varmuuden jonka avulla hän oppii hallitsemaan itseään, mutta ilman esiintymisiä ja jatkuvaa esiintymiskokemusta muusikon on vaikeaa esiintyä vakuuttavasti, ja siksi suunnittelemalla valmistautumista esiintymiseen voidaan välttää monia asioita jotka voivat sen pilata.

Esittävä taide vaatii jatkuvaa valmiutta esiintymään yleisön edessä, jakamaan omaa näkemystä ja omia tunteita kuulijoiden kanssa. Olemaan valmis vastaanottamaan niin positiivista, kuin negatiivista kritiikkiä, ja sen avulla jatkamaan omaa työskentelyä. Esiintyminen on juhlallinen hetki, koska jokainen esiintyjä haluaa esiintyä mahdollisimman paljon ja mielellään hyvin kuin huonosti. Hyvä kokemus lisää aina varmuutta ja saa muusikon harjoittelemaan entistä enemmän, huono kokemus taas voi pilata koko halun harjoitella ja esiintyä, koska se kasvattaa paineita ja sitä on vaikeampaa käsitellä kuin positiivisia kokemuksia. Tästä syystä taiteilijana oleminen vaatii tietynlaista asennetta, tapaa käsitellä, ja hallita omia tunteita, ajatuksia, ja niiden kanssa jatkuvaa työskentelyä. Ensimmäinen asia joka tulee mieleen esiintymisestä on jännitys joka esiintyy jokaisella ihmisellä eri tavalla. Jotkut alkavat tuntea jännitystä heti kun puhutaan esiintymisestä. Toiset taas eivät jännitä ollenkaan, joten on hyvin vaikeaa määrittää kuinka paljon kukin voi sitä tuntea. Keskustelemalla opettajan kanssa omista tunteista ja kokemuksista muusikko voi saada hyviä neuvoja kokeneemalta ihmiseltä, mutta opettaja ei voi olla täysin tietoinen ongelman laajuudesta. Tästä johtuen jokaisen täytyy itse hakea juuri hänelle sopiva tapa rentoutua, ja keskittyä ennen esiintymistä ja sen aikana. Kun harjoitusprosessi on edennyt niin pitkälle, että kappaleet ovat esityskunnossa olisi hyvä aloittaa valmistautumisen esiintymiseen.

Päättämällä milloin tulisi esiintyä voidaan nopeuttaa valmistumisprosessia. Kun konsertin päivämäärä on tiedossa kappaleiden valmistaminen on helpompaa, koska ne täytyy hallita tiettyyn päivään mennessä hyvin. Jos muusikko ei tiedä mitä varten hän harjoittelee, materiaalin valmistaminen kestää pidempään, koska mikään ei pakota häntä olemaan valmis, ja harjoitteluprosessi pitkittyy. Tästä syystä olisi hyvä jatkuvasti

harjoitella esiintymistä järjestämällä itselle harjoituskonsertteja. Jos ei aina ole mahdollisuutta esiintyä yleisön edessä hyvässä konserttisalissa, voidaan harjoitella esiintymään kotona. Päätän minä päivänä ja mihin kellon aikaan pidän konsertin. Merkitsen kalenteriin useampia konserttipäiviä. Harjoittelen niin, että olen valmis esiintymään juuri silloin. Jos soitan konsertin kotona tulen kotiin samalla tavalla kuin konserttipaikalle ajoissa ja alan valmistautumaan esiintymiseen. Puen päälle esiintymisvaatteet ja aloitan soittamaan tarkalleen silloin kun olen merkinnyt kalenteriin. Esitän koko ohjelman kumartaen, lausumatta sanakaan ja kun olen soittanut koko ohjelman kumarran ja poistun huoneesta. Tällä tavalla voin jo ajoissa alkaa valmistautumaan esiintymiseen. Jos on mahdollisuus soittaa koko konsertti jossain muualla teen sen mielelläni siellä, koska myös matka konserttiin voi tuntua erikoiselta ja jännittävältä. Tällä tavalla opin tuntemaan itseäni paremmin. Kohtaan kaikki asiat jotka käyn läpi ennen esiintymistä ja järjestelemällä näitä konsertteja opin juuri minulle sopivan tavan esiintyä ja valmistautua siihen. Yleensä aika ennen esiintymistä kuluu nopeammin ja mitä lähempänä esiintyminen on, sitä enemmän jännitys vaikuttaa esiintyjään.

Jännitys ei ole aina huono asia, koska adrenaliini voi monesti auttaa suoriutumaan paremmin, mutta se on hyvin yksilöllistä, ja samalla tavalla adrenaliini voi pahentaa tilannetta. Kovan jännittämisen seurauksena voi olla vaikeaa esiintyä ihmisten edessä, hallita omia tunteita ja fysiikkaa, jolloin ihminen tuntee olevansa itsensä vankina. Matka lämpiöstä lavalle voi tuntua erittäin tuskalliselta, ja monet hyvin tärkeät asiat voivat unohtua, jolloin muusikko tavallaan tukehtuu kaikkiin näihin tunteisiin jo ennen ensimmäistä kosketusta omaan soittimeen yleisön edessä. Epäonnistumisia ei tapahdu niille jotka eivät tee mitään. Jos ihmisellä on halu oppia ja kokea uutta, täytyy hänen olla valmis kohtaamaan outoja tilanteita ja oppia niistä selviytymään parhaansa mukaan. Kun ongelma on tiedossa, siitä on helpompaa päästä eroon, tai oppia tulemaan sen kanssa toimeen.

Jos esityskappaleissa on vaikeita paikkoja jotka toimivat huonosti esityksen aikana, niitä täytyy hiota, ja koska virheitä voi sattua joka kerta eri paikoissa harjoittelemalla esiintymistä muusikko voi ennalta ehkäistä näitä ongelmia soittamalla koko ohjelman alusta loppuun asti, nauhoittamalla omaa soittoa. Nauhoitus voi lisätä jännitystä, mikä on hyvä asia, koska itse soittaja voi olla paras kriitikko jos pääsee kuulemaan soittoaan

nauhalta. Tällä tavalla voidaan vähentää jännityksen syntymistä ja sen vaikutusta esityksen aikana. Samalla soittaja voi seurata omaa kehitystä järjestämällä useita vastaavia esiintymisiä samalla nauhoittamalla niitä. Mielestäni paras tapa oppia esiintymään ja hallitsemaan itseään on esiintyä mahdollisimman paljon. On muusikoita jotka soittavat paljon ennen esityksen alkua, sillä tavalla he keskittyvät soittoon soittamalla. Mielestäni tämä tapa ei aina ole hyvä, koska muusikon täytyy säästää voimiaan esitystä varten. Soittamalla liikaa ennen esitystä voidaan rasittaa mieltä ja kehoa, jolloin esitykseen ei jää tarpeeksi voimia. On hyvä lämmitellä ja soittaa pieniä pätkiä, mutta koko ohjelman läpisoitto ennen konserttia ei välttämättä kaikkien kohdalla ole hyvä ajatus.

Tärkeää on pitää mieli ja keho levossa ja säästellä voimia, joten ensimmäinen asia jota muusikon tulisi ajatella on lepo. Uni auttaa rentoutumaan ja samalla koko keho latautuu uudestaan. Jo edellisenä päivänä ennen esitystä jokainen meistä voi tuntea jännitystä. Tämä asia vaikuttaa keskittymiseen, ja rentoutumiseen. Olen itse monesti kärsinyt unettomuudesta ennen esitystä. Koska musisointi on paikalla istumista, muusikon täytyy pitää huolta kehostaan urheilemalla jatkuvasti, mikä pitää mielen ja kehon terveenä. Jos ihminen on tottunut urheiluun, hän pystyy lievittämään jännitystä urheilemalla. Pienen lenkin, tai pelin jälkeen on helpompaa rauhoittua ja nukahtaa. Samalla turhat paineet voi purkaa fyysisillä harjoituksilla. Jos konsertti alkaa aamulla, pitkän yön jälkeen ihminen on levännyt tarpeeksi, mikä riittää ennen esitystä. Jos taas konsertti on illalla, lyhyt päiväuni auttaa keräämään lisää voimia ja rentoutta. Minulle henkilökohtaisesti sopii hyvin lyhytaikainen uni maksimissaan 45 minuuttia, koska liian pitkän päiväunen jälkeen minun on vaikea herätä ja voin kärsiä uneliaasta tilasta koko päivän. Minulla on tapana käydä kävelyllä herätyksen jälkeen jolloin tarkoituksena on herättää keho ja mieli ja saada tarpeeksi paljon raikasta ilmaa.

Seuraavaksi valmistan kehoa ja mieltä esitykseen kevyellä lämmittelyllä, jonka jälkeen venyttelen kevyesti käyden koko kehon lihaksia läpi. Tämä auttaa minua tuntemaan omaa kehoa paremmin ja samalla vähennän lihaskrampin syntymistä jännityksen seurauksena. Venyttely saa kehon rentoutumaan ja sen jälkeen tuntuu paremmalta. Mikäli jännitys tiivistyy ja kylmä hiki alkaa valua ja sormet tuntuvat kylmiltä pidän kehoa ja sormia lämpiminä tekemällä pieniä harjoituksia esimerkiksi suoristamalla käsiä, ja pumpaan verta käsiin ja sormiin avaamalla ja sulkemalla nyrkkejä. Aluksi

sata toistoa, ja mikäli kylmä tunne sormissa vielä tuntuu, toistan niin kauan kunnes sormet tuntuvat lämpimiltä. Yritän tulla konserttipaikalle ainakin puolitoista tuntia ennen, jotta olisi mahdollista valmistautua mahdollisimman hyvin. Hyvän muusikon täytyy olla valmis esiintymään milloin vaan, vaikka ilman erityistä lämmittelyä ja valmistautumista, koska esiintyminen on esittävän taiteen päätarkoitus. Tästä syystä harjoittelun aikana soitan sävellyksiä läpi silloin kun siihen on mahdollisuus ilman erillistä valmistautumista. Jokainen esiintyminen on ainutlaatuinen kokemus, ja siksi tunteet ennen sitä vaihtelevat. Jos tunnen että tarvitsen aikaa valmistautumiseen ja olen hermostunut käyn kaikkia asioita läpi tarkasti. Jos tunnen itseäni varmaksi teen sitä mikä tuntuu tärkeältä sillä hetkellä. Hyvin monesti olen valmistautunut ennen konserttia vain lämmittelemällä ja venyttelemällä.

Hyvin tärkeää jokaisessa esiintymisessä on sen aloitus. Hyvän aloituksen aikana soittaja pääsee paremmin soiton sisälle, ja pystyy jatkamaan soittoa varmemmin. Huono aloitus taas heikentää kuulijan luottamusta soittajaan, mikä lisää hermostuneisuutta ja voi aiheuttaa muita virheitä. Pyrin aina keskittymään ainoastaan siihen, mitä minun täytyy soittaa juuri sillä hetkellä. Kun kävelen esiintymispaikalle yritän jo olla ensimmäisen teoksen sisällä. Monesti liikaa ajattelu voi sekoittaa ajatuksia, jolloin mieleen voi tulla asioita jotka eivät liity esitykseen. Tästä syystä pyrin ajattelemaan vain musiikkia josta aloitan soittamaan konserttia. Yleensä aika esiintymispaikalla kuluu tavallista nopeammin, ja mitä lähempänä on esiintyminen, sitä nopeammin se rientää. Tästä syystä on helppo unohtaa hyvin tärkeitä asioita, joita täytyy käydä läpi. Kumarrus, istumanasento, valmistautuminen ensimmäiseen ääneen, ja oikean hetken löytäminen.

Ilman esiintymisiä soittajan on vaikeampaa oppia tuntemaan itseään esitystilanteessa. Jännityksestä johtuen on hyvin mahdollista hermostua entistä enemmän, ja mennä helposti lukkoon. Kokeneemmalla esiintyjällä on suurempi mahdollisuus onnistua ajattelematta mitään erikseen, vaan käyttäytyä tutun tavan mukaisesti, ja yleisö pääsee kuulemaan ja tuntemaan soittajan varmuutta. Mitä enemmän esiinnyin, sitä varmemmalta minusta tuntui, ja minun oli helpompaa arvioida omaa esiintymistä.

6 Kokoavaa tarkastelua harjoittelusta ja esiintymisestä

Teos	Teoksen suunniteltu valmistuminen esityskuntoon. (Harjoittelu alkoi, valmistuminen).	Todellinen tilanne.	Arvio.	Johtopäätös.
Come da lontano	Alkoi: Syyskuussa 2010. Valmistuu: Marraskuussa 2010	Ensimmäinen esitys: Marraskuun lopussa 2010	Soitin rytmejä liian vapaasti, nopeissa paikoissa hidastelin. Teoksen muoto hajosi.	En pysynyt aikataulussa. Harjoittelussa oli virheitä.
Fandanguillo op.36	Alkoi: Lokakuun loppu 2010. Valmistuu: Tammikuu 2011	Ensimmäinen esitys: Tammikuun 09. päivä 2011	Soitin teosta läpi liian löysällä tavalla. Tein virheitä rytmissä, en tuonut esille teoksen tärkeitä piirteitä. Onnistuin soittamaan alusta loppuun asti pysähtymättä!	Harjoittelu pitkittyi. En tehnyt tarkkoja päätöksiä joiden avulla saisin teoksen kuulostamaan espanjalaiselta tanssilta.
Välke	Alkoi: Joulukuun loppu 2010 Valmistuu: Helmikuun alku 2011	Ensimmäinen esitys: 15.3.2011	Harjoittelun alku oli hidasta. Ajan mukana mielestäni löysimme tavan soittaa yhdessä ja esitys meni hyvin. Soolon aikana tein pienen virheen ja otteeni löystyi.	Mielestäni pysyimme hyvin aikataulussa ja nautimme soitosta. Opettavainen kokemus.
Fantasie Elegiaque Op. 59	Alkoi: Tammikuu 2011 Valmistuu: 15.4.2011	Ensimmäinen esitys: Helmikuu 2011	Tuttu teos tuntui varmemmalta, harjoittelin määrätietoisemmin, ja mielestäni opin soittamaan teosta omalla tavalla.	Harjoittelu oli hyvin mielekästä. Pääsin esittämään teosta monta kertaa, ja sen avulla sain kokemusta. Pitkä kokonaisuus jota täytyy hyvin hallita ja suunnitella.
Suite a-moll BWV 995 –Prelude	Alkoi: Tammikuu 2011 Valmistuu: 15.4.2011	Ensimmäinen esitys: Maaliskuu 2011	Harjoittelin paljon toistamalla pieniä pätkiä ja mielestäni tämä vaihe kesti liian kauan ja teoksen kokonaisuoto hieman kärsi siitä. Tämän kappaleen harjoittelu antoi ja otti	Tämän teoksen valmistelu vei liian paljon aikaa koska en tehnyt tiettyjä harjoituksia joiden avulla oppisin hallitsemaan teosta paremmin.

			paljon. Esitin teosta monta kertaa. Joskus onnistuin soittamaan ilman virheitä, mutta oli kertoja jolloin tein niitä.	Esittäessä teosta virheiden sattua tunsin epävarmuutta, unohtelin.
--	--	--	---	--

(Taulukko 1. Suunnitelma ja sen toteuttaminen)

Taulukko tämän luvun alussa kuvaa suunnitelmaani ja sen toteutumista (taulukko 1.). Pidin harjoituskonsertteja aina mahdollisuuden mukaan. Joskus kävi niin, että harjoitteluni pitkittyi ja pääsin esittämään teoksia alkuperäistä suunnitelmaa myöhemmin. Luokkatuntien avulla pääsin esittämään teoksia luokkatovereille ja sain rakentavaa palautetta. Mielestäni tämä oli paras tapa valmistautua esiintymiseen. Joskus en uskaltanut esittää teoksia koska niissä oli virheitä, mikä aiheutti lisää ongelmia. Näitä tilanteita kuvaan taulukossa kappaleen harjoittelun aloituksesta, aina johtopäätökseen asti, joka minulle jäi työprosessin jälkeen.

Analysoimalla nuotteja voidaan aina löytää niistä soittajalle tärkeitä tietoja teoksen rakenteesta ja sen luonteesta. Ammattimainen lähestymistapa vaatii, että soittaja ymmärtää sen mitä hän soittaa. Hyppäämällä heti soittimen ääreen voi menettää paljon. Harjoitellessani Bachia aloin heti alusta lähtien soittaa liian vapaasti. Opin soittamaan liian vapaasti ja analyysin jälkeen ymmärsin että en ymmärtänyt teoksen koko rakennetta tarpeeksi hyvin. Opettelin soittamaan teosta tarkemmin ja siinä menetin aikaa.

Kun aloin harjoitella uutta teosta, pyrin liian nopeasti päättämään millä tavalla haluan sitä soittaa. Tarkalla tutustumisella olisi kuitenkin mahdollista välttää ongelmia, jotka syntyvät liian vapaamielisellä lähestymistavalla. Kun päätin, että soitan voimakkaasti, yritin monesti toteuttaa vain yhdenlaista soittoa kokeilematta tarpeeksi monia tapoja. Tilanne, jossa tiedän miten haluan soittaa teosta, mutta en osaa sitä toteuttaa aina hallitulla tavalla viittaa siihen, että tein virheitä tutustumisvaiheessa tai en ollut tarpeeksi tarkka. Tällä tavalla on mahdollista tehdä virhe heti harjoitusprosessin alussa. Tutustuminen, jatkuva kokeilu ja paikalla pysyminen voi aiheuttaa sen, että tilanne on riistäytynyt käsistä ja harjoittelija menettää aikaa. Tekemällä tietoisia päätöksiä voi nopeuttaa harjoittelun tehokkuutta. Huomasin, että jos harjoittelen aina liian hitaasti liian pitkään, kehitystä ei tapahdu. Tilanne, jossa pitkittyneen tutustumisen jälkeen soitan teoksen tiettyä osaa liian vapaasti ja epävarmasti kuvaa hyvin paikalla

pysymisestä johtuvia ongelmia. Nopeuttamalla ajoissa hiomisvaiheen tehokkuutta, olisin voinut säästää aikaa ja hermoja. Esimerkiksi metronomin kanssa harjoittelun muuttaminen voisi auttaa tässä ongelmassa.

Jos keskityin ainoastaan yhteen asiaan harjoittelussa, menetin monia muita yhtä tärkeitä asioita. Esimerkiksi aloitettuani harjoittelemaan kokonaisuuden esittämistä en kiinnittänyt tarpeeksi paljon aikaa teknisiin vaatimuksiin ja jätin monesti harjoittelematta vaikeita paikkoja. Mitä pidemmälle harjoitteluprosessi eteni, sitä enemmän ongelmia esiintyi, koska hallitsin teoksen eri kohtia eri tavalla. Helppoissa paikoissa soitin varmasti ja vahvasti, heikoimmissa paikoissa taas liian heikosti. Tämän tilanteen voisi välttää monipuolisemmalla harjoittelutavalla. Vaihtamalla aloituspaikkoja voi paremmin harjoitella teoksen eri osia. Harjoittelun voi esimerkiksi aloittaa teoksen lopusta.

Jos harjoitteluprosessin aikana aikaa on niukasti, joudutaan suunnittelemaan harjoittelua tarkemmin. Päivittäisen aikataulun suunnittelu ja suunnitelmassa pysyminen saattavat rasittaa harjoitteluprosessia. Tästä syystä levon järjestäminen on hyvin tärkeää. Päätin harjoitteluperiodini alussa, että pidän yhden lepopäivän viikossa. Tässä tavoitteessa pyrin pysymään jatkuvasti. Mutta syntyi myös tilanteita, jolloin taukoni venyi yhdestä päivästä kahden tai kolmen päivän pituiseksi. Tämä johtui siitä että yksinkertaisesti väsyin, tai minun oli pakko tehdä jotakin muuta. Tämä kaikki taas vaikutti ohjelmiston valmistumiseen ja sen hiomiseen. Liian pitkät tauot saattavat joskus auttaa, mutta liian usein menetetty aika vaikuttaa oppimisprosessiin. Joskus liian pitkä tauko voi vaikuttaa niin, että harjoittelumäärää riittää vain soittokunnan ylläpitämiseen, ja kehitystä ei tapahdu. Kun aikaa ei ole tarpeeksi, harjoitusten tehokkuutta olisi hyvä lisätä. Jos se onnistuu, kehitystä tapahtuu.

Pätkivässä harjoitteluprosessissa on vaikeaa seurata ja hallita kehitystä ja omaa soittoa. Tässä tilanteessa minun täytyisi keskittyä soiton hallintaan ja harjoitella sitä. Samalla haluan myös olla tehokas ja ajattelen lopputulosta ja sen saavuttamista ja keskityn teoksen läpisoittamiseen. Päivinä jolloin ehdin harjoitella vain kaksi tuntia, soitin teoksia vapaammin läpi. Jos keskityin tarpeeksi hyvin, oli näistä harjoituksista hyötyä. Välillä vapauduin liikaa.

Tekemällä mielikuvaharjoituksia voi oppia hallitsemaan ulkoaopettelu, itseään ja omaa soittoa. Harjoittelu-osiossa mainitsin monta kertaa sen, että minulla oli ongelmia ulkoaopetteluun kanssa. Kun soitetaan pitkiä teoksia, unohduksia voi sattua helposti. Tällöin olisi hyvä merkitä vaikeasti muistettavat kohdat, ja niitä tulisi harjoitella erikseen. Niitä voi esimerkiksi hyräillä ja sen jälkeen soittaa hitaasti ja tarkasti. Osia voi jakaa niin että niiden rakenne avautuu selkeämmin. Soinnin ja nuottikuvan yhdistämistä voi harjoitella kuvittelemalla oikeaa soittoa mielessään. Tämän aivojumpan avulla on huomattavasti helpompaa oppia hallitsemaan teoksen ulkoaopettelu. Vaikeinta tässä voi olla keskittyminen. Yritin monesti hyräillä teoksia mielessä tai ääneen. Kun hioin teoksen eri osia, keskityin toistojen välillä ajattelemaan tapaa, jolla haluan soittaa. Välillä minulla riitti aikaa tehdä tätä säännöllisesti, mutta aikataulusta johtuen se ei aina ollut mahdollista. Mielikuvaharjoittelun avulla on mahdollista tehdä tehokkainta työtä koko harjoittelussa. Keskittyneen harjoittelutavan avulla voi opetella teoksia ilman soittoa. Jos pystyy keskittymään hyvin, voi olla tarkempi nuottien kanssa, ja sen avulla mieleen jää oikea rytmi ja teoksen luonne. Tällä tavalla tehdyt mielikuvaharjoitukset auttavat opettelemaan teoksia alusta loppuun asti, jolloin soittimen kanssa harjoittelu helpottuu, ja soittajan on helpompi ilmaista itseään.

Koko vuoden aikana opin paljon uutta ja kehityin jonkin verran soittajana. Yritin koota hyvän ohjelmiston, mikä mielestäni onnistui erittäin hyvin. Tämän lisäksi pääsin esiintymään. Olisin voinut kyllä esiintyä aina kun oli mahdollista, mutta tein niin kuin minusta tuntui. Kokeilin monien aikakausien hienoja teoksia ja opettelin hallitsemaan niitä kaikkia yhdessä. Annoin itselle mahdollisuuden joskus soittaa musiikkia vapaasti, ja se auttoi minua harjoittelemaan itsehallintaa soiton aikana. Opin hallitsemaan omaa jännitystäni paremmin ja pystyn nyt paremmin välttämään kehon jännittymistä soiton aikana. Kosketukseni parani ja sen lisäksi sain lisää kokemusta uuden musiikin soitosta oboen kanssa. Sain paljon rakentavaa palautetta soitostani ja jos ymmärsin sen, pyrin ottamaan sen huomioon harjoittelussa. Haluni harjoitella ja esiintyä kasvoi huomattavasti, ja tiedän millä tavalla lähestyn harjoittelua tulevaisuudessa. Koin paljon hyviä ja antoisia hetkiä, joiden avulla opin harjoittelemaan ja esiintymään luonnollisemmin.

Tässä analyysissä lähestyin asioita jotka mielestäni vaikuttivat suoriutumiseeni. Pedagogisen näkökulman avulla pystyin näkemään harjoittelun heikkoja kohtia ja niiden seurauksia. Tavoitteena ei ollut löytää yhtä oikeaa tapaa harjoitella ja esiintyä, vaan oppia ymmärtämään, millä tavalla näitä asioita oli mahdollista tehostaa. Teoksen tehokkaalla analyysillä, tarkalla nuottikuvaan ja sointiin tutustumisella, tehokkaalla hiomisella, mielikuvaharjoituksilla ja jatkuvalla oikeanaikaisella esiintymisellä voi parantaa harjoittelua huomattavasti. Jokaisella harjoittelijalla on tilanteita, joissa hän voi menettää kallista aikaa, voi turhautua, tai harjoittelu voi pitkittyä ja kehitys pysähtyä. Näissä tilanteissa kokeneempi muusikko voi katsoa itseään peiliin ja arvioida omia harjoittelutapoja, mutta kokematon harrastaja voi näissä tilanteissa menettää uskon itseensä ja tyytyä vähempään. Olen erittäin kiitollinen siitä, että projektini aikana ympärilläni oli luokkatovereita ja ammattitaitoisia opettajia, jotka uskoivat minuun ja auttoivat aina kun se oli mahdollista.

Kitaransoiton harrastajana olin sisäänpäinsuuntautunut enkä saanut tarpeeksi rakentavaa palautetta soitostani ja harjoittelustani. Tätä tilannetta voidaan verrata jatkuvaan pimennossa olemiseen, tietämättömyyteen, vain yhdessä luolassa pysymiseen. Tutut ja turvalliset tavat sitoivat minua niin paljon, että en uskaltanut vastaanottaa uusia näkemyksiä, enkä pystynyt etäännyttämään tästä turvallisesta, yhden soittajan maailmasta. Analysoimalla omaa lähestymistä musiikkiin ja sen kanssa työskentelyyn näen, että jatkossa minun täytyy olla entistä tehokkaampi. Jokainen toivoo, että koittaa aika, jolloin voi tehdä meille tärkeitä asioita kaikessa rauhassa. Odottamalla jatkuvasti parempia aikoja voi kuitenkin menettää kaikkein tärkeimmän, tämän hetken. Meillä ei ole mitään muuta kuin todellisuus. Arvioimalla omia heikkouksia ja vahvuuksia voi oppia käyttämään tärkeää aikaa tehokkaammin.

7 Loppuarvio

Kuvasin tässä tekstissä havaintojani omasta harjoittelusta yhden vuoden ajalta. Keskityin mielestäni tärkeisiin käännekohtiin, jotka vaikuttivat minun oppimisprosessiin, sen kehitykseen ja yleisesti musikkoina olemiseen. En pyrkinyt ottamaan huomioon kaikkia tilanteita harjoitteluprosessissa, vaan arvioin minulle tärkeitä tilanteita ja niiden seurauksia. Tehdyn työn jälkeen pyrin arvioimaan niitä pedagogin näkökulmasta ja yritän löytää tavan kehittämään harjoittelua ja oppimista.

Päätin, että käytän yksinkertaista kirjoituskieltä, jotta olisi helpompaa selittää monia monimutkaisia prosesseja selkeämmin mahdollisimman monelle. Minun on vaikeaa arvioida tämän tavoitteen onnistumista. Materiaalin kerääminen ei tuottanut niin paljon ongelmia, kuin sen sanoiksi pukeminen. Halusin kuvata mahdollisimman monta erilaista harjoitteluun ja esiintymiseen liittyvää tilannetta. Tästä syystä kerron jokaiseen teokseen liittyvistä vaikeuksista, työtavoista, ja tavoista joilla voidaan kehittää muusikolle tärkeitä ominaisuuksia. Mielestäni tämä teksti on tarkoitettu musiikkiopistossa opiskelevalle ja ammattiopintoja harkitsevalle nuorelle muusikolle. Minulle tärkeintä tässä tekstissä on kokonaisuus, jonka avulla pystyn ymmärtämään mitä minun tulisi välttää jatkossa, ja mitä voisin tehdä paremmin. Yleisesti jatkuvan kehityksen kannalta on hyvin tärkeää, että ensisijaisesti jokainen meistä uskaltaa katsoa itseään peiliin ja kysyä itseltä, teenkö kaiken tarpeeksi hyvin, ja mitä voisin tehdä paremmin tämän hetken olosuhteissa.

Lähteet:

Muro, Juan Antonio.

Ainedidaktiikka/kitaratekniikkaohjelma.

Kustannuspaikka: Helsinki

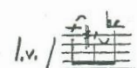
Kustantaja: Ammattikorkeakoulu Stadia

Sampsa Ertamo: Välke

Notaatio

 molto staccato

 Bartók-pizzicato

 let vibrate

 accel. / rall.

 keep the heel of the right hand on the bridge

 tamb.

tambora should be done always with muted strings

 tap the cover with your thumb (strings muted)

 a fast scratch on the metal-strings by the nails
(strings muted)

 C: precise place

tamb: to strings and saddle

 nail

pull a nail on the metal-string with a little acceleration

 bend

bend the string slowly
(shape of gliss:)

 bend

bend the string rapidly
(shape of the gliss:)

 bend

like a vibrato

